

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Виборчий рух в Галичині.

До наших вістей про виборчий рух в Галичині додаємо нові, аби буковинські Русини мали з них науку і знали, як в Галичині вміють селяни боронити свого права.

Подаємо перше голоси німецьких газет, що они пишуть про ті вибори. — Антисемітський Deutsches Volksblatt помістив статтю „Галицькі вибори“, де так сказано: „Борба виборча веде ся в Галичині сим разом з більшою енергією і напруженем сили, як давнішими роками. Розуміє ся, поки-що годі тепер передсказувати, як випаде остаточний результат, але все таки можна зазначити ситуацію бодай в головних чертах. До того треба віддільно трактувати західну Галичину від східної, бо обставини уложили ся відмінно в обох частях краю за-для національних різниць. В західній Галичині, замешканій переважно Поляками і жидами, вирівнали ся різниці партійні в часі послідної сесії соймової, а борба і акція ведуть ся лиш о число мандатів, яке кожній з тих партій має припасти. Лише соціал-демократи і Стояловці не входять, так сказати би в рахубу, але се легко пояснити тим, що ті обі партії можуть числити лиш на меншости.

„У східній Галичині відносини уложили ся цілком інакше. Тут порозуміли ся між собою і подали собі руку також такі елементи, котрі в західній Галичині поборюють ся. Спільний облик тут: „против опозиційних Русинів“ — і під тим обличчям ведуть борбу як станьчички так і соціал-демократи, а жиди підпирають ті обі партії в борбі против Русинів та суть немов огнивом між станьчичками а соціал-демократами. Борба, яку ті три „брати“ розвели против Русинів, є дуже „весела“ і поучаюча. Станьчички стоять на чолі і дають провід, при чім політичні власти помагають їм всіми средствами... Орган Шомер Ізраїля „Der Israelit“ видав своїм землякам як найострійший приказ, голосувати в

І-й аж до IV-ої курії на польських кандидатів, а в V-ій курії на соціал-демократів. Іншими словами: в перших чотирох куриях мають жиди просто голосувати на Поляків, а в V-ій при помочи соціал-демократів відтягнути Русинам елемент опозиційний та розбивши в сей спосіб опозицію, посередно допомогти польським кандидатам до побіди. Але що в деяких округах Русини все таки могли би числити на успіх, то вишукано деяких руских мамелюків з фракції Барвіньського і їм приказано кандидувати против опозиційних Русинів... (Погляд сей о стілько фальшивий, що католицкий Союз рішив ся у вибори не мішати ся, отже не підпирає ні Барвіньського ні взагалі нікого; відтак не розуміє Німець консолідації народовско-москвофільскої і не знає того, що навіть Барвіньський і комп. лаєку у Поляків страшили. — *Ред.*) Далше каже D. Volksblatt: „Ситуация не потребує близного поясненя. Лиш одно треба піднести, що політичні органи також і сим разом поступають против населеня — ладібно кажучи — некоректно. Рускі газети переповнені вістями про незаконности, яких допускають ся публичні органи при виборах, а в трех місцевостях прийшло навіть до насильств! І кожний день приносить зі східної Галичини нові вісти про кроваві сцени та придавлюване їх силою оружною.

Відтак розповівши про події в Комарні, Вікторові і Чернівці, автор статі кінчить, що як там і винадуть вибори для Русинів, то се річ певна, що „Русини супроти всіх тих мір звернених против себе не будуть відносити пасивно, без оборони“. Отже нуте, що Русини задумали заложити у Львові бюро кореспонденційне, щоби для оборони руского народу сполучити східну Галичину з публичною опінією Заходу, — а також оснувати руску часопись для народу з виразним антисемітским напрямом.

А знов N. fr. Presse, по досить довгим мовчаню, так пише:

„З Галичини доносять про події, котрі навіть в тій славній з своїх виборчих спеціальностей провінції вже не можуть уважати ся звичайними. В многих місцевостях при правиборах з загальної курії прийшло до поважних заколотів, за-для котрих мусіла вмішати ся сила оружна і наступили громадні арештованя. Справоздана польських газет складають вину тих заколотів на підбурюване сільского населеня, а в деяких случаях роблять руских сьвященників виновниками тих забурень. З досьвіду, який була нагода винести з дотеперішних галицьких виборів, треба ті всі польські донесеня принимати з великою осторожністю. Не виключене бодай підозріне, що ті експеси могли би представляти ся пожалованя гідною і противзаконною обороною против незаконних впливів виборчих і пресий. Узвзнення перед і в часі виборів в Галичині, щоби тероризувати, дучали ся там чейже вже нераз. На кожний спосіб новий парламент переняв би вдячну для себе задачу, коли би зробив вибори галицькі предметом парламентарного доходження та схотів дещо розяснити ті відносини, котрі „автономія“ і польска мова урядова закрили досить густою мракою“.

Так пишуть Німці про ті галицькі вибори. А они справді виглядають аж страшно. Після обчисленя одной львівскої газети до дня 5-го марця перед правиборами і підчас того убито: в Чернівці 2 людей, в Сколім 2, в Стоянцях 1.

Ранено: у Вікторові 4, в Чернівці 5, в Мужилівцях 1, в Опольску 1, в Сколім 6, в Стоянцях 6.

Арештовано: в Мацьковичах 2, в Мужилівцях 1, в Семигинові 7, в Блищиводах 2, в Куликові 17, в Кунині 7, в Деревні 11, в Варяжі 15, в Березовиці 33, в Незвєсках 5, в Перемішлі 15, в Баличах около 100, в Комарні около 200, в Стрию около 40, в Волиці 4, у Фільварках 1, в Старих Бродах 3, в Нижанковичах 3, в Увислі 4, в Опольску 2, у Волєвині

ЗАЛІСЯ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Далше).

Славко дивив ся на вдову і усьміхав ся незначно.

— Не бійте ся, — каже — буде і з вашого Петра пан, більший, як з мене.

— Все-ж що сьвященик, то не професор. Возьміть от нашого професора; а свого тата...

— То не так, матусю; Петро ваш буде професором у високій школі, в латинській, що єї гімназією називають, в такій, як він сам до неї ходив у Львові — поясняв Славко. — Там він і більшу платню буде мати і пошанівок більший — паном буде!

— Дав би то Бог! — зітхнула вдова. — Дай же, Боже, вам, паничу, доброго здоровля і доброї долі, що ви мене потішили. Чую через люди, що ви жените ся? — додала она тихше і довірочно, як добра порадниця.

Славко зі страхом глянув на Дорошину.

— Женіть ся, паничу, — радила вдова — аби й ви мали потіху і ваші тато і мама. Не кай ся рано встати, а молодо оженити ся...

Славко зовсім не знав, що на те відповісти, але вдова й не ждала на відповідь, тільки попрощала ся зараз і вдоволена пішла до дому, від часу до часу оглядаючи шматочку з гріними.

„Не кай ся рано встати, а молодо оженити ся“... повтаряв собі Славко в думці слова вдови і усьміхав ся глумливо. І всі они, селяни, справді рано встали і вже що найскорше роблять, то женять ся, але чи відтак не кають ся, то ще питане — думав собі Славко, але тут і нагадав собі характеристичну сьміховинку про одного селянина, котрий жалувал пана, що у того було тільки троє дітей, коли тимчасом у него було аж девятеро. Діти, то селяньський капітал... був може колись, але вже тепер не є. На малесеньких ґрунтах сидять они, ті діти заможних колись батьків, і ледви дишають, не живуть, тільки животіють. А що й они не кають ся молодо женити ся, не маючи нічого в руках, то поветає отупілий з біди пролетаріят сільський, зовсім відмінний від міського, матеріял майже до нічого

неспосібний, хіба до дальшого тупого, бездушного життя.

Говорили, що в Залісью, вже по знєсеню паничини, було богачів не мало. А де они тепер? Де перше жив газда вигідно на двайцятьох моргах поля, там тепер бідує ціла громада его дітей і внуків. Остала ся ще богачами лише родина війта Костишина, правдива аристократія заліська, котра свою матеріяльну незалежність дає відчувати своїм біднішим сусідам не гірше славної аристократії по сільських дворах.

Нагадавши собі ту сільську аристократію, Славко дуже значучо похитав головою і енергічно вдарив палицею по придорожних бодеяках. „Не кай ся рано встати“... прийшла ему знов вдовина рада на думку, але він гнеть убив сю пословицю иньшою: — Добрий кожух, та не на мене штий... Але чому не на мене штий?... Він аж закусив зуби, коли нагадав собі Стефку, і за думками про неї забув про всіх бідаків і богачів Заліся. Чим більше старав ся не думати про неї, тим виразнійше бачив єї перед собою, красну і милу, не дуже вправді „поетичну“, але проте таку, що кождому могла би „закрутити голову“.

Ішов селом без цілі і дуже рад був,

6, в Тернополі 1 священика, разом 479 осіб. І то певно не всі ще зраховані, бо годі дізнати ся про всі арештовані. З причини правиборів войско стоїть в Калущі, Стоянцях, Чернівці, Балічч, Сколім, Угнові, Березовиці, Залісся, Галичи, Гусятині, Комарні і Маґерові.

*

Члени краевого руского комітету виборчого, з'їхавши ся 2. марта до Львова для апробати кандидатур, вислали до намісника, кн. Санґушка, депутацію, зложену з десяти осіб під проводом п. Романчука. В імени депутації промавляв п. Романчук, жалуючи ся на противзаконности і всякі надужитя правиборчі в широко заложений річи. Намісник прийняв депутацію дуже ласкаво але і рішучо. Він перебив довгі виводи бесідника і заявив, що ему так само лежить на душі добро народу руского як і депутатам. Він рад би, щоби нарід руский мав численну і достойну репрезентацію в раді державній. Він жеж сам походить з роду руского. О провокаціях яких-небудь, про котрі видко згадав п. Романчук в своїй альокуці, нема і бесіди. Але правительство мусить енергічно подбати о те, щоби вибори перевели ся свобідно, без тероризму з ніякої сторони. Жандарми і військо мають наказ удержувати всюди лад і спокій розрухи. Колиж другі члени депутації стали відтак п. намісникови де-що розказувати з потрібних пригід правиборчих, кн. Санґушко відослав їх до президіяльного радника, п. Мавтнера, з порученням, щоби свої жалі представили там письменно. Депутація удала ся відтак до бюра п. Мавтнера, але не всі члени мали охоту зізнавати се до протоколу, що їх боліло. Они нарадили ся тихцем на скорости і заявили п. Мавтнерови, що жалоби свої подадуть на письмі. Лише о. Давидяк і два селяни подиктували де-що до протоколу, межі иньшими і то, що в Станіславові жида змовили ся і не хотіли відступити льобалю на збори передвиборчі. „Дьло“ подає, що б. пос. Гурик розказав з двома селянами, яко наочними свідками кровавої пригоди в Чернівці, про деякі обставини тої пригоди.

*

Польські часописи в Галичині виявили тепер як не можна дучше свою ненависть до Русинів, навіть до таких, як п. Барвіньский що бажав з ними мирнійшого житя. Очевидна річ, сеї науки Русини не забудуть. Але що гірше ще, кроваві події, котрих вину можуть собі приписати лиш ті, що надуживають власти, приписують Поляки Русинам. Дьло на то каже: „Щасливою рукою кинено посів лиха. Заговорено в прасі польській про руский тероризм виборчий а головним виновником зроблено руске духовенство. В пів-

урядових комунікатах „Czas-y“ попробовано кинутти се гасло а ціла праса польска підняла его з вдоволенем і якоюсь неколкою радостію. Не наведено фактів, а пісоньку сьпіває ся при загальних оплесках. Мабуть задумано тим способом відвернути загальну увагу і закрити корінь лиха. Безвстидність деяких орґанів доходить під тим взглядом до крайности. Діяльнійших патріотів священиків, що осьвічують нарід на публичних зборах, називає ся моральними моторами лобоїв. І все те приймає ся зі спокоем, а лихі люди затирають руки, бо надіють ся з того посіву обильних плодів.“

*

Коли можна взагалі тішити ся якою моральною побідою при виборах, то найчистішу моральну побіду можна передвидіти у галицких руских радикалів.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 6-го марта 1897.

Тенерішна сесія буковиньского сойму покінчить ся в понеділок дня 8-го марта 1897.

З черновецкого університету. Новоіменованій учитель церковного права проф. Герман буде мав відчити вже в тім семестрі. — Проф. др. Гавке, що подорожував через рік в научных цілях буде читати в літнім семестрі про право державне. — Проф. др. Волян буде мав ряд викладів з судової медицини. — Літній семестер зачинає ся дня 8-го марта.

До виборців з 4-ої курії. Нині отримали ми від кільканайцять виборців серетского повіту відомість ба й картки до голосованя, з котрих видно, що староство видавало картки виповнені іменем волоского кандидата д-ра Юрія Поповича і то так, що скрислене ніяк не можливе. Нових карток незаписаних не хотіло староство видати, через що свідомі виборці Русини не голосували, бо не могли віддати свого голосу на д-ра Стоцького, а багато виборців знов віддало по неволі свій голос на волоского кандидата. Звертаємо увагу виборців з 4-ої курії на сі штучки виборчі, щоби жадали чистих карток до голосованя в старостві, а колиб їм не дали, то у комісії виборчої а колиб і се не помогло, то аби сказали записати сю кривду до протоколу виборчого. На колиб і се не зроблено то най возьмуть собі свідків

на сю кривду і най не голосують або най віддадуть картку із замазаним іменем немилого їм кандидата. О всяких надужитях виборчих просимо нам донести, в наглядній потребі навіть телеґрафічно. Памятайте, панове виборці, що кожний голос, який відпаде Волянови та Гормузакому, виїде на користь і честь руского народу.

Шевченкове съвято у Львові в память 36. роковин смерти великого ґенія відложено з причини виборів на день 17-го марта.

Ясні Зорі. Зоря друкє тепер драму Т. Грінченка: „Ясні зорі“. В тій драмі жінка баші вбирає в себе очи всіх, бо така она гарна: хто на неї дивить ся, той і очий не відведе. На жаль запримітимо авторови і публиці, що все те річ не можлива. На сході жінки ходять в густих серпанках (вуальках) і жаден мужчина не може побачити їх обличя. А. К.

Також спростоване. Кс. Пйотровский із Садаґури прислав нам латиньским абецадлом написану статю, котру назвав „спростоване“. Ось головні точки его: Кс. Пйотровский пише, що він не є польонизатором або агітатором, лише парохом польскої парохії котрої не потребував польонизувати, тільки стеречи, щоби єї не русчено. Супроти того вважаємо на факт, що не тільки в Садаґурі і околиці, були й є але навіть в его польскої „депутації“ були члени, що не вміють по польски.

Далі простує кс. П., що він не яко польонизатор, а яко член ради шкільної місцевої, жадав від п. Шорша, аби записав дітем мову польску замість рускої. Кс. П. не знає мабуть, що ніякий член ради шкільної місцевої не має права що небудь чинити в справах шкільних сам, а тільки ціла рада. Отже титул під яким діяв кс. П., остане ся доти, доки не покаже слідство неправне поступоване п. Шорша, таким, на який заслуґує кс. П., а то польонизатора.

Далі „простує“ кс. П., що він не яко агітатор вислав депутацію, а яко „леґальний заступник в річах шкільних“. На те скажемо кс. П., що він є тільки леґальний заступник рим. кат. віроісповіданя в раді шкільній місцевої. Кс. П. признає далі, що дав ученикови Наґроцкому „фрику“, але не за польску мову, котру вміє добре (?), але хіба з причини предметової. Є однак свідки, котрі можуть доказати, що „леґальний“ кс. П. побив „нелеґально“ хлопця за руску мову. Кс. П. пише далі, що він закаує своїм парохіянам зносити ся з тими всіма, що з причини „своєї“ віри і „своїх“ моральних звичаїв можуть католикам бути заразою. „Wer's glaubt, wird selig!“

коли при коршмі стрітив знакомого урядника люстратора з виділу повітового.

— Як ся маєте, пане Дзюбиньский! — привитав ся з ним скоренько, так як би бажав розмовою з ним прогнати чим-скорше навісні думки про Стефку. — Що стало ся, що ви заїхали до Залісся?

— Я з орудкою, — відповів той — оглянути шкоду; виділ краевий призначив запомоги для потерпівших сіл.

— Значить: до війта маєте орудку?

— І до війта і в село мушу піти, і до двора.

— Чому-ж ви до коршми заїхали, а не до нас? Ви-ж з батьком знайомі? Вступіть хоч на хвилину! Батько готов гнівати ся.

Дзюбиньский не довго дав ся намовляти; оба сіли на візок і заїхали на приходство. Завдало се трохи клопоту бабусі Клявдзі, але она гнеть собі порадила в той спосіб, що качці зробила смерть, а гостеви потіху. Дзюбиньский побув у священика кілька годин. Розповідав, що громада дістане 300 зр. запомоги; привіз кілька но-

вин зі Львова і довший час підтримував розмову про холеру, а то при нагоді зеленої салати, яку подано до качки на обід. Казав, що поодиноких випадків холери буває досить багато і він, хоч як нежонатий не дуже цінить своє житє, але на свій зіпсований по реставраціях жолудок таки тепер уважає, якось боїть ся. Іменно комісії санітарні, розпорядження властей, преріжні розправи о причинах холери, грізні, хоч може й пересадні вісти, друквані по часописах, все те заставляє его зовсім не маловажити собі бодай декотрих рад лікарських і він справді тепер став дуже недовіряти огіркам, воді, овочам і иньшій поживі, що має погану прикмету псувати жолудок.

Бабуся Клявдзя нагадала собі притім кілька давнійших холер і запевняла, що понад чісник і горівку ліпших ліків на холеру нема. Звернула при тім увагу сина на те, що не шкодило би на випадок мати кілька фляшок міцної горівки в шафі; чісник она вже має. Впрочім, казала, раз курці смерть; коли Бог судив чоловікови вмерти, то від чого-будь мусить померти. Своєю дорогою треба уважати — і тому

зараз заборонила наймолодшим внучкам їсти зелені ще порічки і агрест.

Вже сполудня вибрав ся Дзюбиньский із Славком до війта. По дорозі стрітили якогось хлопця, що зза пазухи винирав зелені яблука і їв їх з великим смаком, не зважаючи на можливі наслідки того. Оба усьміхнули ся і порадили хлопцеви, не їсти яблук. Хлопець послухав, при панах не їв, але скоро тільки ті відійшли, заїдав дальше зі смаком.

Хата війта Юрка Костишина була досить простора; недалеко неї розлила ся широка гноївка, а в ній велика безрога з кількома поросятами, перевернувши на бік, гріла ся до сонця, прижмуривши очи. Хатні двері були отворені і видко було, як кури з сінній входили собі свобідно до комнати, а звідтам вертали назад до сінній.

(Дальше буде).

Вкінці пише кс. П., що він не заказував молити ся по руски, а казав тільки, що „хто молить ся мовою, котрої сам не розуміє, то Бог і его не розуміє і не дасть ему нічо.“ На доказ сего мабуть силує кс. П. всіх своїх парохіян, mezi котрими є, як загально відомо, і Русини молити ся по — польски.

Подавши так еуть „спростована“ кс. П. констатуємо факт, що він сам признає ся до того, що ми его закинули, т. є. до агітаторства польонізатрського; бо ріжні титули, під які скриває кс. П. свою агітацію, не „дегальні“ і не змінюють факту, що він свою мішану що-до мови парохію уважає за чисто польску, з чого виходить ясно, що він старає ся о польонізацію рим. кат. Русинів. *Quod erat demonstrandum.* Чи й кілька зручив п. Шорш Поляків, викаже слідство, а з него вийде й те, чи наші інформациі, чи спростованя кс. П. слушні. На остаток мусимо ще додати, що після поновної інтерпретації представителя правительства в соймі бук., мають управители шкіл констатувати, якою мовою говорять діти фактично докладно; покаже ся проте і в Садагурі, як ученики кс. П. говорять лише, чи по руски, чи по польски; отже чи п. Шорш заходить ся коло „ruszczenia polskich“, чи кс. П. коло „polszczenia ruskich dzieci.“

Мала причина викликала для старости з Підгорець графа Станіслава Старженського дуже сумні наслідки. При обіді у радника Ясоцького встав граф на хвилику з крісла, а служачий відсунув через неухагу крісло. Сідаючи упав граф на землю так нещасливо, що зломив собі ребро і лежить тепер тяжко хорий. Приняв уже навіть сьв. тайни на смерть.

Штучка імпресарія. Кожий „артист“, що виступає публично, має такого чоловіка, що полагаєдуже всі приготования до его виступу. Мав такого імпресарія і померший недавно славний линоскок Блондин, а що се був штудерний імпресаріо, доказує опис его одной штучки, полишений в памятнику помершого Блондина. Одного дня — нише — я був власне в Новім Йорку і на немале своє здивоване вчитав в ранішних дневниках, що я, „славний Блондин“ мав упасти, переходячи на лівні понад водопад Ніагари і згинути страшною смертю у філах ріки. Розуміє ся, що я насміяв ся до розпуку з приви́ду репортера. Вечером зрело мое здивоване ще більше; в вечірних дневниках я вчитав подрібний опис приготувань до мого похорону, що мав відбутися завтра. Ну — подумав я собі — мусиш подивитися на свій власний похорон. І дійсно на другий день о назначеній репортерами години заїздить перед мій дім караван, запряжений шістьма парадними сивими кіньми. Тисячна товпа громадить ся перед моїми вікнами а зі всіх дахів на улиці повівають жалобні хоругви. Я не хотів вірити, що все те, що я бачив було правдою, а не сном. Нараз вбігає до мого покою мій імпресаріо і навіть не поздоровивши мене, спішить до вікна, отвирає его і кличе до товпи: „Панове і пані!“ — в одной хвилі стало тихо на улиці, думали може, що то початок похоронної бесіди — „в тій хвилі я переконав ся з великою радостю, що пан Блондин жие і такий здоров, та моцний, що вже в суботу 13. с. м. перейде знов по лівні понад водопад Ніагари. Ветун по доларі і по пів долара — білети можна вже тепер дістати в такім а та́кім бюрі.“ Не потребує додати, що всі білети розійшли ся, а я мусів ще раз переходити водопад Ніагари, хотай мені навіть і не снило ся про те.

Весіле з перешкодами. В Бутомі в Горішнім Шлезку задержав перед самим виїздом панну молоду судовий морник і обложив арештом сукню. Весільні гості зложили ся і викупили сукню а дальше пішло вже весіле без перешкоди!

Чудний зять. При спусі людности в Варшаві подибає один з рахмістрів семью, яких мало. Один фабричний котляр, вдовець по трох жінках держить при собі всі три теці, і доходить з ними до ладу. Що дивнійше, теці жиють і mezi собою у великій згоді і всі три розпаяють ся над своїм зятком. Сусіди потверджують, що вся родина дуже спокійна і примірна. Се вже правдиве чудо!

Величезні сніги упали послідними часами на російськім Поділю. В містечку Шаргороді сніг позасинув так хати, що сусіди мусіли деяких мешканців відкопувати, аби їх охоронити від голодної смерти. Дороги на Поділю і в сусідній Бесарабії так занесені снігами, що годі ними їздити. Богато подорожних, котрих захопила метелиця в дорозі, позамерзало. Чи можна вірити і у нас весні, що вже до тепер злизала сніги з ціль і розкувала ріки з ледів?

В Коломні заляла повінь низше положені часті міста, підмулила кільканацять домів, завалила кілька і наробила багато иньшої шкоди, як приміром в маґазині соли, де розтонула і забрала соли на 1000 зр.

Щеплене свиний наказало угорське міністерство рільництва всім рільничим товариствам, щоби випробувати винайдений в угорськім бактеріологічнім інституті спосіб против зарази безрог.

Дорогі ученики. На курсах висшої агрономічної школи в Дублянах коло Львова є тепер всего на всего пять учеників, між тим як професорів і асистентів є в тій школі двацять. Таке поражаючо мале число учеників можна пояснити собі тим, що ученики першого і другого року, що удержували ся власним коштом, покинули школу. В наслідок того Галичина платить за удержане одного ученика в висшій школі господарській в Дублянах 21.000 зр. річно. Се навіть на „польску господарку“ за багато!

Дивоглядні уродини. Перед двома місяцями повила одна селянка в Познаньщині дівчинку, котра мала голову з двома лицами, уста і носи були на обох лицах, а двое очий мала дитина по боках напротив одной лише пари уший. Ціле тіло дитини до пояса було покрите волосем, від пояса-ж було таке як у иньших дитий. Дівчинка прийшла на сьвіт жива, але померла вскорі по охрещеню. — А знов в селі Марковій коло Каньчуги породила господня Цвенарова хлопця; хлопець той в тиждень помер. Мати здорова була на похороні сина, а другого дня по похороні породила знов хлопця, котрий є здоров та й мати здорова.

Шайка отруйнича. За кілька днів відбуде ся в Годмезе-Вашаргелі на Угорщині розправа против шайки отруйничої. З вирахованем і безсердечно зводили зі сьвіта діти своїх родичів і родину а жінки чоловіків, щоби дістати за них асекурацію. В Годмезе-Вашаргелі єсть кілька похоронних товариств, котрих члени за незначною річною оплатою забезпечують по своїй смерті родині уділ на кількасот зр. Щоби прийти в посідане таких уділів, звязали ся обжаловані разом, аби свояків просто позбавляти життя отруєю. Шайка складала ся з шістьох жєнщин і двох мужчин, з котрих один отруїв свого вітця, матір, жінку, тестя і кількох иньших чужих собі людей. За кожду жертву одержав кількасот зр. Злочинці належать до веретви ремісничої і ходили пильно до церкви, щоби показувати себе праведними. Злочинів допускали ся при помочи аршенику і то в такий спосіб. До їди давали по трохи аршенику, так що ті, що їли, чули в жолудку болі. Тоді звивано лікаря. Лікар, не прочуваючи нічого злого, записував лік, а замість ліку подавано недужим уже більшу скількість аршенику. По тижни жертва умирала, а визвані лікарі констатували смерть природну. Обжаловані признають ся з цілою безличностю до вини. Злочинці заробляли на тих убійствах добрі гроші, бо їх жертви часто належали не лиш до одной асекурації, але часом і до кільканацятьох за оплатою по кількадесят крейцарів річно. Дятого лучало ся, що не один з убійників забирає по смерті жертви і по кільканацять тисяч зр. Слідство не викрило доказів вини лікарів, але ствердило, що они дуже недбало і легкодушно виповняли свої обовязки, бо при посмертних оглядинах спускали ся майже все на те, що їм говорила одна зі спільниць злочинної шайки, акушерка. Тота акушерка купувала також отрую в Сеґедині від одной жінки на ринку, котра продавала сільским дівчатам маленькі скількості аршенику змішаного з цукром, під назвою „певного средства на удержане красоти.“ Таких кільканацять кульок завдавано відтак до їди усмотреним до убитя жертвам. Своє ремесло

вела шайка від кількох літ, аж вкінці каси похоронні стали нарікати на страти і почали звертати пильнійшу увагу на заасекурованих членів. В той спосіб дійшли до відкриття злочину, але не зараз, бо слідство зачало ся ще 1894 року, а ледви тепер скінчило ся. Викрито, що за всім літ шайка отруїла 70 осіб. Остаточний вислід зробив велике вражєне на Угорщині. Почато пильнійше уважати на каси похоронні, пригадувано собі, що тут і там умер хтось заасекурований несподівано і зродило ся підозрінє, чи та шайка не мала своїх агєнтів та чи не була розширена і на иньші сторони Угорщини. Все то викаже ся при розправі, бо — як сказано — злочинці супротив нагромождених доказів признають ся до вини.

Велика крадіж брилянтів. В почи з неділі на понеділок поповнено крадіж брилянтів в Берліні в склепі Люквальдта, в однім з найбільше оживлених пунктів міста. Перший поверх того дому є незамешканим, бо відновляє ся тепер. Злодії дістали ся на сей поверх, пробрили діру в підлозі і суфіті склепу і в сей спосіб там дістали ся. Злодії мусіли мати досить часу і мусіли бути певними, що ніхто їм не перешкодить, коли повибирали що найкрасші брилянти. Властитель оціняє украдені брилянти на 100.000 марок.

Жидівське обманство. Санітарний департамент виділу краєвого зробив немиле відкритє, що краєвий фонд заплатив віденьському загальному шпиталеви в 1894 р. за ліченє приналежащих до Галичини хорих 23.250 зр. а в 1895 р. вже 32.717 зр. Слідство виказало, що навіть богаті жиди, занедужавши, їдуть до Відня, виказують ся там сьвідощтвами убожества і лічать ся на кошт краю. При тім они допускають ся ще одного обманства: коли виділ краєвий від мужа ліченої у Відни жидівки жадає звороту коштів, жид, хочби і який богатий, заляє, що та жидівка не є его жєною, лише утриманкою, повінчаною з ним після жидівського обряду. В виду того сойм поручив виділови краєвому постарати ся у правительства, щоби конкубінати були уважані „службовими відносинами.“

Кровава пригода. В ночи дня 1-го на 2-го марта с. р., на порученє повітвого суду в Судовій Вишні, прийшли два жандарми до села Стоянєць, щоби арештувати двох селян. Жінки їх підняли крик, збігла ся товпа людей і окруживши жандармів, не хотіла їх впустити до хати, в котрій мали довершити увязненя. Жандарми мусіли ужити оружя і скалічили кількох з товпи. Мимо того товпа напирала на жандармів чим раз більше, так, що один з них вистрілив і положив на місци трупом одного селянина, а другого скалічив в руку. На жаданє суду прийшла до села військова поміч і тоді арештували жандарми около 50 учасників забурення і відставили їх відтак до суду.

Дрібні вісти. Між студентами віденьського університету, 22-літнім Фридериком Гелером а 19 літнім Максиміліаном Зільберберґом прийшло до поединку на шаблї, в котрім Гелер стратив ліве око. Полїция арештувала дуелянта і секундантів. — Професор техніки на чеській політехніці в Празі Кароль Возика, що був тамтого року ректором, застрілив ся передвчєра рано в своїм мешканю. — На західнополудневім побережю Англії лотила ся страшна буря тамтого тижня в середу і розбила багато кораблів. —

Переписка Редакції.

А. К. в Бейруті: Автором огляду „Зорі“ за 1896 рік є Буковинець. О новини просимо. — **Вп. о. Л. в Римі:** Гроші дістали; рахунки годять ся.

Телеграми „Буковини“.

3 дня 6-го марця 1897 року.

Париж. „Le Jour“ доносить, що грецький король приймав кількох заграничних репортерів на аудієнції і сказав до них: Мене обжаловують, що я наніс небезпеченство на спокій Європи; але они ошибають ся. Від послідної різні не було можливе удержане мира на веході. Повинні звернути ся не против Атенів, але против Царгорода. Греція не могла спроневерити ся своїм традиціям. Ми не уступимо ніякому розказови. Ми готові до війни против Туреччини. Будем чекати поки держави, або тільки деякі держави окружать Канею, або зачнуть бомбардувати наші побережя. Але війська держав не можуть нічо вдіяти в осередку Крети. Чи хотять випровадити цілий європейський военний корпус, щоби на нас напасти? При тих словах усміхнув ся король скептично. Македонія готова піднести бунт а наш нарід і наше військо буде бороти ся до послідного віддиху. Ми ділаємо згідно з інтересами вітчизни і людяности. Греція очікує спокійно своєї будучности.

Урядник в Чернівцях, з платнею 1600 зр. пошукує

ГОСПОДИНІ

до веденя домашнього господарства. Уелівя: щоб була Русинка в віці 25—30 літ.

Зголошувати ся треба листами (фотографія пожадана) — poste restante Чернівці під знаком П. Т. Нр. 11. до кінця марця. На неприняті оферти відповіді не буде.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипльомом ц. к. міністерства торгвлі.

Краєве товариство ткацке

„PRZADKA“

(ПРЯЖА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні звітні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі кістковім і адамашковім; також доставляє матеріялів на комплетні і найдешевні

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і станція залізнична в місци).

Прібки і цінники на жадане оплатно і відворотною почтою. (15—52)

Тисяч разів

як найліпші признані

— Насія для засівів на полях і в городах

— Штучні навози

поручає

ЕРНЕСТ БАЛЬЗЕН в КРАКОВІ

ул. Кармелітів 21.

Склад комісійний у Львові

ул. Красіцкого 12.

Повна запорука! Довголітна добра слава.

Поучене як засівати даром і франко.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richters Apotheke in Prag.
Beim Einfauf dieser anerkannt vor illichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, siehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

emerит оператора ц. к. хірург. клініки університетскої

Більбота-Гуссенбавера у Відни

находить ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приниманя хорих і иньших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковського** в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоффера.)

Не залишіть прочитати!

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин.

Чернівці, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убрания мужескі після найновішого крою за ціну як найдешевшу.

Замовленя з провінції виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

Хто хоче мати добру і дешеvu **МАШИНУ до ШИТЯ,**

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русяни, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич, машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657 1028	550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941 1029	538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глібоки	329	912 1000	523	До Глібоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717 1048	616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 612

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей-**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

